

Nro. 12.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben, Kedden Augusztusnak 10-ik napján
1802-ik ősztondóban.*

Magyar Ország.

Poson, Augusztus 6-ikán.

Tégnapelőtt közönséges ülést tartottanak az ide öszvé gyülekezve lévő Ország Rendjei, melly is a' 22-ik volt, a' mellyben a' Contributionak megneveltetését és a' Só-árát illető Réprésentá-tzió fel olvastatván, a' felett azután a' Mágnások és Rendek asztalaiknál különös tanátskozások tar-tattak, 's ugyan ezek a' tegnapi u. m. a' 23-ik ülésben is folytattattak, 's az, egy közönséges ülés-ben ismét fel olvastatván, a' Palatinus eő Fő Hertzegsége által aláíratott, és meg petséte-ltetett.

A' Palatinus eő Fő Hertzegsége reggeli 6 = todfél órakor Béts felé vette innét útját, a' hová a' Ns. Magyar Tettörző sereg is a' múlt hétfőn u. m. 2 = dikban útnak indult: a' Saksoniai Albert Hertzeg Vasas Regementjének, egy része pedig, ugyan akkor a' maga tanyázó helye felé utazott el, minekutánna a' Diéta kezdetétől fogva itten szolgálaton lett volna.

A' Krakkauból Jul. 27 = dikén indult levelekből olvassuk, hogy a' nyári gyakorlás végett oda ötszre gyülekezni rendeltetett Cs. Királyi seregek némely nehézségekre nézve már most nem fognak ezen alkalmatossággal oda utazni: sőt a' 62 = dik Regement és a' *Ligne* Regementje is olyan rendelést vettek, hogy az utazásra magokat készen tartsák, hogy Oláhország felé az első rendelésre útnak indulhassanak.

Szendrőn, Jul. 20 = dikán. — Nem lészzen talán terhekre a' Kurir olvasóinak meg olvasni ezen arról tudósító levelemet, hogy a' halhatatlan emlékezetű Jenner Ur áldott találmányának némü némü Súgára Borsodnak anyavárosából ezen Vég = városba is be pillantott; midőn a' múlt heteken Méltóságos Keresztszögi Gróf Csáky János eő Nagysága Szendrőnek, és Szepesnek Ura, Királyi Kamarás és Székes Fejér Vármegyének volt nevezetes Fő Ispánya, kedves Grófnéjával született Jékellfalvay Jékellfalussy Terziával megegyezőleg Ambrózy Doktor Urat Miskolcztól ki hozatták, és két magzattyokba a' Tehén himlőt olly szerentséssen bé oltatták, hogy már el múltán minden változásokat szerző napok leg kissebb olyan nem történt, a' mi szüői sziveket szomorú bánatba való merüléssel fenyegette volna. Ezen Méltóságok jeles példáját legottan követvén Rusinszky János, és Liptay György Tisztartó Urak is, kedves leányaikban hasonlóul

bé oltatták azon friss himlőt, melyet tisztelt Doktor Ur egy magával hozott Miskóltzi fiatal kömivesné leánykája kárjából lanczétájával szedgetett, és így már ezen kedves kitsinyek mentek attól, hogy vagy Szepes Vármegyei Borsótséplő szérüknek fordítsa angvali képeket, vagy hogy Arábianak irigy Mirigye sok ezerek szerentsétlen példájokra Rác Abécét árultasson testeknek leg szembetünőbb részeken. Felserdült korokban áldani fogják ezek nemcsak a' feltalálót *Jenner* Urat, hanem azon irókat is, kik serény hirdetésekkel nagy eszközök voltak benne, hogy ezen új, de sok századoktól ohajtott betes találmány hitelt érdemlett nálunk. *Wóditza József*, Járásbéli Khirurgusunk Pestről való visszateérése után reméllem több ilyen példákkal kérédni fog győzhetetlen Vég = Szend. ö = Várának kies környéke! —

A' Gazdalkodásnak éppen közepette lévén, teszék erről is némelly jegyzéseket: nálunk a' tél kemény, és hózas lévén, nem kevesé nyughatatlanítá Juhos gazdáinkat, a' szüllés meg szükü vén annyira meg drágodott, hogy egy szomszédságunkban lévő szük kezü gazda még nyegyedévi ilzapos szénájának öletskéjét is 40 Rforintonon árulá. A' tavasz száraz volt egész május végeig, a' midön bőv esőzés érkeztén annyira megszerentséltette határunkat, hogy öszink meg lehetős, taraszink elegendő, szénánk másfél anyi lesz mint tavaly. A' szöllő pedig, olly jó reményféggel biztattya boros gazdáinkat, hogy ha valami szerentsétlenség (kitől isten ojjon) ném éri hegyeinket hordót sem találunk a' bőv muftnak illendő elfogadására.

Tsak az a' nagy baj hogy az utak rosszasága mián (mert sajnálva mondhatom, hogy Magyar hazánkban rosszabb karba allig vannak va-

lahol az utak mint környékünkön) a' vevők bo-
rainkat fel nem keresik, noha jó ízire, erejére,
szinére, tartosságára nézve akárhová való sem ha-
ladja. Ketségtet ugyan mostanában bennünket
a' jó úthoz való reménység iránt az, hogy fent
tisztelt Méltóságos Gróf Ur most készült derék
vas hamorjában oly tökéletes vas kovásoltatik,
melly a' Bétsi Puska műhelyben oly ditsiretet,
és betset nyert, hogy deputatio érkezik minden
órán a' környülállások megvizsgálásokra, mellyek
ha tetszetőssek lesznek, 300 müves telepedik meg
határunkban oly végből, hogy az ármádia szá-
mára ezen nevezetes vasból fegyvereket készi-
tsen — így az utak is jobb karban lesznek, a' ke-
reskedés is meg indul, melly mind eddig az utak
rosszaságok mián szokásban nem vólt, a' miért la-
kollaink ellomhúttak, és a' leg nagyobb szegény-
séggel küzködtek.

Éppen mostan hallom hogy vagy tiz szöke-
vény henyéők lampaggonak Erdeinkben és az
Uraságok juhait derekallan dézmálják!

N. Hont Vármegyéből Kiss Olvedről Julius
holnapjában. Örömmel irhatom a' Magy. Kurir
Íróinak, hogy már nállunk és a' szomszéd helysé-
gekben a' Tehén himlővel való bé óltás a' Báth
Járásbéli fáradhatatlan Seborvos *Borbély Mihály*
Ur által szerentséssen el kezdődött, ambár a' mi
Seborvofaink között is légyenek olyanok, a' kik
a' bal itilettől el lévén foglaltatva, ennek az ál-
dott talalmánynak nagy ellenfégei, és minden uton
módon igyekeznek annak előmenetelét meg aka-
dályoztatni. — Az említett Seborvos Ur szeren-
tsés foglalatosságának híre a' szomszéd Bars Vár-
megyében is ki terjedvén, már most oda is ki
hivattatik, és ott is sok szép próbákat teszen a'
tehen himlő bó óltásával.

Somogy Vármegyéből Julius 24 - ik napján. Mi

Nállunk nagyon vékony aratás van, hanem a' mē takarodik, olly bőven fizet, hogy a' leg jobb időben sem nyertünk a' szalmából annyit, mint most, mivel egy 13 kivéből álló rakás többet meg ad két Posoni mérőnél. A' kukuritza is némelly helyen jó, de zab tellyefféggel ezen a' tájjon nem leszen. Hanem bezzeg a' bor szerető emberek köszörülik a' fogaikat, mert ha valami szerentsétlenség a' szőlő hegyeket nem követi, ugyan leszen a' hordótsináló Pintereknek dolgok.

Nállunk furtsa dolgok történnék. Itt a' gonosztévők nagyon rettegnék az akasztófától, némelly kis bünösök pedig magok nagy bátrán fel kötik magokat. — Itt helységünkben G — — egy szolgáló leánytól azzal bútfúzván el onnan hazúl lett el menetelekor, hogy ha baromfiainak csak egy híjja leszen is, ötöt haza ne várja, mert meghal, el veszt öt réztét, tehát hogy ezért meg ne kéküllyön a' háta, vasárnap reggel fel öltözik, a' szomszéd faluba misére el megyen, gyónni is akart, de az időt késölvén, délbe 12 órára haza jő, ithon koszorút tsinál a' fejére, pántlikát köt kezeire, 's bé menvén a' szénás pajtába, magát fel akasztotta. —

Egy legény valamelly kedvetlen házasságra az attyától kényszerítettvén, 's nem lévén ebben megelégedése, el ment a' Kaposvári akasztófához, 's ott az azon függő gonosztévöktől nem szonyodván, magát közikbe helyhezette.

Frantzia Respublika.

A' Bonaparte hóltig való Konzúlságáról, noha a' voklok laistroma már mindenünnen bé érkezett, még semmit ki nem hirdettetett az Országlószék — a' melynek külömbkülömb féle okáit gondólják lenni. Azonban vannak, a' kik úgy véleked-

nek, hogy mind ennek a' fontos kérdésnek, mind pedig egyéb ilyeneknek meghatározott kihirdetéseket, mikor nem is vélné a' világ, egyszeriben meg fog történni. — A' bé érkezett vokfokra nézve az a' nevezetes környülállás is elő fordult, hogy olyanok is felesen találtak közöttök, a' mellyekben a' kívántatik, hogy nem tsak hóltig Konzúl legyen Bonaparte, hanem az utánnakövekező Konzúlt is ő nevezze ki.

A' 14-ik Juliusi ceremóniának nevezetességei között olyalluk még ezeket is: — A' katonaparádén leg alább is 8 ezerre ment a' fegyveresek száma: de mind ezek között a' Mamelukok vonták leg inkább magokra a' közönséges figyelmetességet. Ezek rész szerint gyalog, rész szerint lóháton vóltak; zászló helyett, lófarkat tartottak. Bonaparte egy szürke paripán járta bé a' katonaság sorait; a' kísérei tsak nem arany palzomántba vóltak öltözködve: hanem magának még a' kalapján sem vólt palzománt. Idegen országai katonái tiszték is véghetetlen sokan vóltak jelen a parádén: noha igen komor kedvetlen idő vólt. Az nap délben 400 személyek ebédeltek az Első Konzulnál a' konzuli palotában. Valahányszor Bonaparte magát az ablakon az utzán álló fokaságnak meg mutatta, mindannyiszor örvendező kiáltással tiszteltetett. Erre a' napra a' konzuláris épülethez közel lévő házakban 150 livrát is fizettek egy utzára nyíló ablakért.

Olyan forma beszéd foly, hogy a' Gen. *Moreau* vezérlése alatt, a' pótolások munkájának fittetése és szemügyen való tartása végett, a' Ré-nus mejjékein egy figyelmező Frantzia sereg fogadna özfize gyűlni.

A' Frantzia Konzulok a' katonaság' buzdítása végett ilyen határozást hirdettek ki: — 1) Minden katona, a' ki már 10 ezrendőtől fogva

szolgál, ha még ötig való szolgálatra ajánlja magát, 1 Livrából — 2) a' ki 15 esztendeig szolgált és újra 5 esztendeig való szolgálatra kötelezi magát, 1 és fél Livrából — 3) a' ki 20 esztendei szolgálata után még 5 esztendőre ajánlja magát, 2 Livrából álló jutalmat fog e' rendes fizetésinn kívül minden honaponként kapni. Ez a' jutalom ki terjed a' káplárokon kezdve minden köz emberekre, míg szolgálatban lesznek. A' kik 15 esztendeig szolgáltak, egy — a' kik 20 esztendeig szolgáltak, két — és a' kik 25 esztendeig szolgáltak, három, veres gyapjúból készült tzimert fognak bal karjokon hordozni. Husz esztendei szolgálata után minden káplárnak és közkatonának jussa van az *Érdem Légióba* való bévétetődésre.

Fő tanyázó helyeik ezen *Érdem Légió* 16 Osztályainak, a' következők: *Fontenebleau*, 300,000 — 2) *Arrasban* a' Sz. Vast Apátursága 300,000 — 3) *Ypernben* a' Sz. Mária bundátziója 300,000 — 4) *Köln* mellett a' *Brühl*, vagy az ennekelőtte *Koloniai Választó Fejedelm* igen gazdag *Augustenburg* nevű kastély 59,651 — 5) a' *Touli* Püspöki volt residentzia, 263,093 — 6) a' *Burgundiai Státulok* volt tanátskozó palotájok, *Dijonban*, 268,322 — 7) a' *Viennei* Püspök volt residentzia, 462,146 — 8) *Aixben*, az érseki épület, 632 700 — 9) a *Beziersi* Püspöki lakó hely, 177,837 — 10) a' *Narbonnei* Érseki residentzia 111,133 — 11) *Gascognében* a' *Benediktinusok* volt Apátursága, *La Reole*, 174,749 — 12) *Poitouban* a' Sz. Maxent. *Benediktinusok* Apátursága, 414,049 — 13) *Bretagnében* a' *Redoni* Apáturság, 230,000 — 14) *Normandiában* a' *Becki* *Benediktinus* Apáturság, 251,677 — 15) *Chambord*, az a' híres és gazdag kastély, melyben hajdan *Stanislaus Lescinsky*, és utánna a' nagy hír *Saksoniai Moritz* Marschall, laktak, 329,900 — 16) *Turin*

mellett a' Sárdinai Királyoknak *La - Venerie* ne-
vű szép kastélyok, 500,000 — mind egygyütt
5,255,553 Livrákat érő — jószággal.

A' Párisban lakó Protestánsoknak még eddig
csak egy, úgy mint a' Sz. Tamás temploma en-
gedtetett volt által: hanem már most a' Sz. La-
jos és Sz. Mária templomaik is nekik adattat-
tak, minthogy számosságok miatt abba az egybe-
bé nem fértek. — Ellenben mint már meg irtuk,
a' Protestánsok is hathatósan meg bizonyították
a' Katholikus atyafiakhoz keresztényi szerete-
teket.

Midőn 1799 - ben Nov. 9 - dikén és 10 - dikén
Bonaparte *St. Cloudban* a' mostani Konstituzió-
nak fundamentumát meg vetette, és a' Direktori-
ális Országglás módjának végett vetett, *Gohier* volt
a' Direktoriumnak akkori és utolsó Elölülője. En-
nek az Ex - Direktor *Gohiernek* az ólta semmi hi-
re se hallatott; ő akkor a' lármás világból el-
vonván magát, már meg a' neviről is majd csak
nem el felejtkezett volt a' közönség. Ő, a' revo-
lutzió előtt Parlamentalis Prokurátor volt *Rennes-
ben*. A' Revoluziónak leg zivatarosabb idejében
Igazlátévő Minister volt, és azt állitják felölle,
hogy leg alább ezer ártatlan embernek tartotta
meg az életit. A' Terroristák ellen olyan vak-
merő bátorságot mutatott, hogy a' Jákobinusok
Klubjába soha nem ment, mellyért azoktól felet-
te gyűlöltetett, hanem tőlök még is meg nem
buktattathatott. Most már a' rejtekből, őtet
is elé kereste végezetre a' Bonaparte' száz szemű
politikája, a' kitől valamely külső követségbe
fog küldtetni. Mindenek azt veszik észekbe,
hogy különösen az emberek kikeresésekben mutat
az Első Konzul nagy vigyázóságot, vagy nagy
előre való vigyázást.

A' Konzularis újságból a' *Moniteurből* neve-

zetes tikkelyeket hoznak elő a' külföld levelek. Ilyenek, hogy sokat elő ne találjunk hordani, a' következők: — „

„Minden nagy munkák között, a' mellyek a' Konzuláris országalmódnak békövetkezésétől fogva véghez vitettek, egy sem volt Frantzia ország-ra nézve haiznosabb és ditsőffélesebb, mint az Ekklesiái új intézetek. Ez által minden keresztényi részre hajlások egygyesítették, és ez állította fel az Evangéliumnak azon óltárt, a' mellyet a' barbaruság 10 esztendő alatt öfzfe rontott volt. A' nemzeteknek ezen örökké való erkölcsi tudományok, ismét réá talált a' maga honnyára. Oly módon tért oda vizsgálva, mint egy régóta el távazott anya a' maga gyermekei közzé, a' kik őtet ki terjesztett karjaikkal fogadják. Az Első Konzul szavára a' Római Keresztények az Augsburgi hit-sorsosainak attyokfiáivá lettek, és a' különböző hitűek, egymást a' hazafiuságnak zászlója alatt megölelték. A' vallás béli fejtelkedés, valamint szintén a' politika béli is, a' kik egymást költsönösön öldökölték 's egymás által öldököltettek, a' revoluziónak irtóztatóságaival egyetemben el enyésztek. A' törvény, a' melly védelmez, és a' vallás, a' melly vigasztal, Frantzia országnak böldegfágára, egymásnak kezet adtak. A' békeffég a' háborut, és a' lelki esméret béli szabadság az egymás ellen való költsönös gyűlölséget, ki óltották. E' mind kettő egy embernek munkája. Ennek az embernek neve *Bonaparte*. A' vallás a' maga fátyolával takarja a' revoluzió béli irtóztatóságokat. Az igaz Filozofia réá talált a' maga természet szerént való barátjára, a' *vallásra*, a' mellynek templomából kitaszított istentagadónak, nintsen már mőt egyébhez mihez folyamódni, hanem tsak a' *megbánáshoz*. A' hamis Filozofia el tűnni kéntelenített az igazság előtt. Ha én, így szóllott volt

mellett a' Sárdinai Királyoknak *La - Venerio* ne-
vű szép kastélyok, 500,000 — mind egygyütt
5,255,553 Livrákat érő — jószággal.

A' Párisban lakó Protestánsoknak még eddig
csak egy, úgy mint a' Sz. Tamás temploma en-
gedtetett volt által: hanem már most a' Sz. La-
jos és Sz. Mária templomaik is nekik adattat-
tak, miethogy számosságok miatt abba az egybe-
bé nem fértek. — Ellenben mint már meg irtuk,
a' Protestánsok is hathatósan meg bizonyították
a' Katolikus atyafiakhoz keresztényi szerete-
teket.

Midőn 1799 - ben Nov. 9 - dikén és 10 - dikén
Bonaparte *St. Cloudban* a' mostani Konstitúzió-
nak fundamentumát meg vetette, és a' Direktori-
ális Országglás módjának végett vetett, *Gohier* volt
a' Direktoriumnak akkori és utolsó Elölülője. En-
nek az Ex - Direktor *Gohiernek* az ólta semmi hi-
re se hallatott; ő akkor a' lármás világból el-
vonván magát, már meg a' neviről is majd csak
nem el felejtkezett volt a' közönség. Ő, a' revo-
lúzió előtt Parlamentalis Prokurátor volt *Rennes-*
ben. A' Revolúziónak leg zivatarosabb idejében
Igazlátévő Minister volt, és azú állitják felölle,
hogy leg alább ezer ártatlan embernek tartotta
meg az életit. A' Terroristák ellen olyan vak-
merő bátorságot mutatott, hogy a' Jákobinusok
Klubjába soha nem ment, mellyért azoktól felet-
te gyűlöltetett, hanem tőlök még is meg nem
buktattathatott. Most már a' rejtekből, ötet
is elé kereste végezetre a' Bonaparte' száz szemü
politikája, a' kitől valamely külső követségbe
fog küldettetni. Mindenek azt veszik észekbe,
hogy különösen az emberek kikeresésekben mutat
az Első Konzul nagy vigyázóságot, vagy nagy
előre való vigyázást.

A' Konzularis újságból a' *Moniteurből* neve-

zetes tikkelyeket hoznak elő a' külfö levelek. Ilyenek, hogy sokat elő ne találjunk hordani, a' következők: — „

„Minden nagy munkák között, a' mellyek a' Konzuláris országiasmódnak békövetkezésétől fogva véghez vitettek, egy sem volt Frantzia ország-ra nézve haizuosabb és ditsőffégesebb, mint az Ekklesiái új intézetek. Ez által minden keresztényi részre hajlások égygyesítették, és ez állította fel az Evangéliumnak azon óltárt, a' mellyet a' barbarusság 10 esztendő alatt öszsze rontott volt. A' nemzeteknek ezen örökké való erkölcsi tudományok, ismét réá talált a' maga honnyára. Oly módon tért oda vizsgálja, mint egy régóta el távazott anya a' maga gyermekei közzé, a' kik őtet ki terjesztett karjaikkal fogadják. Az Első Konzul szavára a' Római Keresztények az Augsburgi hit - sorsosainak attyokfiává lettek, és a' külömböző hitűek, egymást a' hazafiuságnak zászlója alatt megölelték. A' vallás béli fejtelkedés, valamint szintén a' politika béli is, a' kik egymást költsönösön öldökölték 's egymás által öldököltettek, a' revoluziónak irtóztatóságaival egyetemben el enyésztek. A' törvény, a' melly védelmez, és a' vallás, a' melly vigasztal, Frantzia országának böldoglágára, egymásnak kezet adtak. A' békeség a' háborut, és a' lelki esméret béli szabadság az egymás ellen való költsönös gyűlölséget, ki óltották. E' mind kettő egy embernek munkája. Ennek az embernek neve *Bonaparte*. A' vallás a' maga fátyolával takarja a' revoluzió béli irtóztatóságokat. Az igaz Filozofia réá talált a' maga természet szerént való barátjára, a' *vallásra*, a' mellynek templomából kifaszított istentagadónak, nintsen már most egyébhez mihez folyamódni, hanem tsak a' *megbánáshoz*. A' hamis Filozofia el tűnni kénytelenített az igazság előtt. Ha én, így szólott volt

a' *Nagy Friedrich*, valamely tartományomat meg akarnám büntetni, tsak Filozofusok kormányozása alá adnam azt. Az olyan Filozofusok, a' milyenekről itt ez a' nagy ember szoll, nem fogják büntetni Frantzia országot, mert ennek is van már egy nagy embere, a' ki ötet kormányozza. “

„A' Nápolyi határakon belől lévő *Brnevento* és *Ponte Corvo* nevű Római Hertzegségekbel, (íy szoll más helyen a' *Monteur*) a' Nápolyi katonaság ki menvén, abba a' Római seregek ismét bé szállottak. E' szerént a' 7- dik Pius Pápa böltsellége a' Római sz. Széket, a' melly, leg alább mint világi Hatalmasság úgy gondóltatván, tsak kevés esztendőnek előtte is mintegy egészen elenyészni láttatott, újra megerősítette. A' Pápanak semmi egyéb perlekedése nints már most hátra, egyéb, hanem tsak azon ajándék felett, a' mellyet a' Nápolyi Király ö néki esztendőnként küldeni tartozna. Igaz a', hogy ez egy sok esztendőig fenn- állott rendtartás által meg szenteltetett dolog; következés képpen ezen tekintetben a' Pápa ezt ezentúl is meg kívánhatná. És, mihelyest a' Hatalmasságok egyik a' másiktól nem függenek: azonnal el lehet mondani, hogy a' Nápolynak még kevesebb kívánságot lehet Málta szigetéhez formálni.“

Olyan beszéd foly Párisban, hogy a' Frantzia Országlólszék szót tétetett volna Londonban az ellen, hogy az Anglus udvar a' maga hatalmát Napkeleti Indiában, igen szélesen ki terjesztette, a' többek között nevezetesen, hogy a' szélesen ki terjedő Carnatik Fejedelemségét is, a' maga tulajdonává tette.

Ha igaz talál lenni, a' mi a' közönséges levelekben olvastatik, így irnak Párisból, t. i. hogy a' Hétruriai új Király penzióra tétetődvén, az ő

Toskánai birtokai a' Sárdinai Királynak káramegfordítottásául adódnának, úgy a' nevezett Hétruriai Király, az atya haláláig a' penziót megtartván, akkor ennek birtokába, úgy mint a' Pármai Hertzegségbe, fogna ismét vissza lépni. —

Gen. Murat az Első Konzul igen kedves sógora, a' ki Jul. 14 = dikén, az országban szerte-széljel fekvő Batalionokból ezen nevezetes innepre Párisba gyülekezett katonafágot meg vendégelte, minden órán indulni fog vissza Olasz ország felé.

Olasz Ország.

A' Nápolyi Király minekelőtte Palermót oda hagyta volna, új országlás módját állított fel Siciiliára nézve, és egy állandó Királyi udvari personalét rendelt Palermóba. Az új Országlószéknek Elölülőjévé 's egyszersmind a' szigetnek Fő Kapitányává, a' Palermói Erseket *Pignatelli Domokost* tette.

Parmából, Jul. 17 = dikén. A' mi öreg Hertzegünk (a' Hétruriai Király atya) oly jó egészségben és erőben van, hogy a' nyári meleg idővel sem gondolván, a' Piemonti határhoz közel lévő Caramello nevű mulató kastély felé gyalog utazott el. A' késérői hintókban utaznak, és városokban szállanak meg; a' Hertzeg ellenben a' falukon szokta magát kinyugodni, és idejét a' falusiakkal tölteni. Napjában csak kitsiny utakat tesz. — Az Olasz Országban tartózkodó Francia sereg, Piacenzában egy ágyúzó oskolát állított fel, a' hol szünetlenül 3 ezer közemberek és tisztek gyakorolják a' bombi hányásban és egyéb e' féle munkákban magokat. — Az Olasz Respublika egy olyan 30 ezer emberekből álló fegy-

veres sereget állitt, a' mellyben tsak hazafiaknak leszen szabad szolgálni.

A' minden napi mint egy tsak a' hamu alatt pislogó politikai változásoknak szikrái között, nem kitsiny figyelemetefégre méltók (így fejezi ki magát egy Genuai tudósító) a' Földközéptengernek az Algieri ragadozó hajók miatt való legújabb környülállásai. Az Afrikai partok felől jövő hírek igen borzasztók: ezen tengeri tolvajok mintha egészfzen új életre kaptak volna, úgy vili néhány hetek óta magokat. Aprilis 29-dikén egyszeriben tizenegy hajókat küldött ki az Algieri Fejedelem mellyek között 2 Fregátok voltak, a' mellyek 6 hetek alatt tíz külömbkülömb féle nemzetbéli hajókat rabóltak el, u. m.: a' Nápolyiaktól 5-töt, a' Spanyoloktól 2-töt, az Anglusoktól 1-gyet, a' Genuaiaktól is 1-gyet, és egy Portugallus Fregátot. Végezetre még egy Frantzia kiseded hajót is el mérészeltek rabólni, azt adván okúl, hogy nem vólt passusa, mellyet igen sok utánna való járás által nyerhetett ki az Algierben lévő Frantzia Agens a' Fejedelemtől, &c.

Már a' Párisi Moniteur is adott ki az Algieri Fejedelemnek az Europaiak ellen el kezdett újontani ellenlégeskedéseiről egy Nápolyi levelet, a' melyből leg jobban által lehet látni, mennyire ment legyen az Algiriai tengeri tolvajok vakmerősége. A' level foglalatja summáson, ez —

Nápolyból, Jul. 12-dikén. Ha az Algierből jött utolsó tudósításoknak hitelt adhatunk, ez a' Fejedelem az egész Europa ellen egyszeriben hadat akar indítani. Úgy látszik, hogy tsak abban gondólja ditsőlléget fel találhatni, ha Spanyolországgal, Angliával, és a' Frantzia Respublikával meg mérekezhetik. Az óta, hogy a' Portugallus Fregátot el fogvan, annak 312 embereit Algierbe

vihették, és ott gyalázatos foglásra tehettek, minden Algíriaiak fel emelt fővel kezdenek járni. — A' Fejedelem, gyanithatóképpen azt hitetvén el az ólta magával, hogy ő legyen a' leg hatalmasabb földi Fejedelem, már nem isméri határát a' maga vakmerő bátorságának. Eleintem példa nélkül való megvetéssel illetett két Anglus Komendánsokat, 's végezetre ilyen valószíszal botsátotta el őket magától: — „

„Engemet azért ültetett (úgy mond) az Algíriai tronusra az Isten, hogy az igaz hitüekért a' hitetleneken bolszút álljak. Vannak nékem ágyuim és karjaim: ha réám támadnak a' Hatalmasiágok, segédmem leszen az Isten. “

A' Spanyol udvar leg újjabb lépése tsak nem egészfzen meg bolondította ezen Afrikai uralkodónak a' maga ereje iránt való képzelődéseit. A' Spanyol Udvar t. i. öt fegyveres hajókat küldött volt az Algíriai kikötőhely eleibe, fegyveres kézzel kívánván vizsiza azon három Spanyol hajókat, a' mellyeket a' Fejedelem a' maga ragadozó hajói által elrabóltatott: azonközben, véletlenül hirtelen való békellégre lépett velle, le fizetvén néki azon 60 ezer piaftereket, a' mellyeket a' Fejedelem a' békellég' fejibe Spanyol országtól kívánt. —

Ezek a' környülállások annyira meg zavarták a' fejit ezen Fejedelemnek, hogy már a' Fr. Respublikával való tsak nem tegnapi kötéséről is el felejtkezvén, azt igen szembetünőképpen meg rontotta. A' tavaszon 80 Frantzia hajók, a' mellyeknek minden meg kívántató úti bizonyság leveleik leg jobb rendben voltak, az Afrikai partok felé el eveztek, hogy a' tengerből egy's-máft fogdossanak. Ezek minyájan vizsiza igazítottak onnét: sőt egygyet meg is támogtak a' Barbarusok. A' Bonnei Kormányozó, a' hová ezen hajók ki akartak kötni, azzal mentette magát, hogy né-

ki semmi rendelkezése nem volna a' Frantziák befogadása iránt. A' Kormányozó emberei egy Kapitánt és 3 embert a' Frantziák közül meg is sebesítettek, 's azután háloikat és zászlóikat a' tengerbe vetvén, a' hajót mind ragadománt elrabolták, 's több e' félék. —

Most már éjjel = nappal épített a' hajókat a' Fejedelem, és naponként több = több rabló hajókat küldöz ki; a' parton lévő erősségeit és oltalmazó bástyáit ágyukkal spékelteti; 's a' kikötőhely' szájába ágyus sajkákat állittatott ki vigyazatra. —

A' Nápolyiak olyan reménséggel vannak, hogy az Első Konzúl egy hathatos plánomot fog ki dolgozni, a' melly szerént az Europai Hatalmasságok egygyesített erővel azon fognak lenni, hogy ezen Afrikai kevély tolvaj fészkek' mind ez ideig büntetetlenül gyakorlott vakmerő bátorságoknak egyszeriben nyakát szeghessék.

A' Marokkói Császár is hadat izenvén a' Hollándusoknak, Admiral *Dewinter* néhány hadi hajókból álló tsoporttal a' Hollándus kereskedő hajóknak ezen Császár hajói ellen való oltalmazásával kéntelenítettik tölteni az időt.

Török Birodalom.

Konstántzinápolyból, Jun. 25 = dikén. Ezen fő városban minden nap újabb meg újabb Török seregek érkeznek az Asiai és egyéb Török vidékekről, a' mellyek kevés nyugodalom után a' *Pasman - Oglu* ellen nyomuló Kapitány - Bascha seregéhez sietnek el innét egymásután minnyájan. Azt mondják, hogy olyan nagy tábor gyűl öfzfe Widdin ellen, a' milyen még eddig nem volt, és ettől *Pasman - Oglu* már előre is megijedett (ha igaz); és hogy egygyezésre ajánlotta

légyen magát: hanem a' Fényes Porta a' maga megalatsonyításának tartotta volna lenni tsak felelni is a' Pasmaan ajánlásaira. Azt is lehet pedig már most tudni, hogy Oláhországgal sem érte el Pasmaan a' maga tzeljét egészfzen, a' melyre nézve oda bé ütött volt, t. i. nem talált ott annyi eleséget, a' mennyit remélt, és a' mennyivel *Widdint* az egész jövő télre meg tölthette volna. Egy jó tsomó pénzt is el fogta pedig *Nazir = Ibrail*, a' mellyet só után küldött volt Pasmaan valahova.

Helvétziai Respublika.

Bernából, Jul. 25-dikén. Itt a' tsendességet szerető lakosoknak nem kevés nyughatatlanságokra szolgál az, hogy a' Francia seregek éppen most hagyják ide ezen országot, mikor a' közönséges vélekedés, tsak nem mintegy két táborra oszolva, tsatázó piatzon áll egymás ellen. Nem a' mostani idő = pont az, így szollanak ezek, a' midön minket az oltalmazó seregeknek, ha ugyan valósággal azok ezek, el kellene hagyni. Mi lett légyen erre az indító ok, tsak a' következendő idő fedezheti fel. Vagy talám ezen országnak is más föld = abroszt készítenek, a' melly munkához ez az előre való lépes is meg kívantatott.

Tudósítás.

Itt Bétsben; illyetén czimü könyvetske van most a' sajtó alatt: *Philosophia Vera est Philosophia Christiana*, Authore Josepho Sárvary p. Inc. R. H. Jurato Advocato, 8=ad rétre 4 vagy 5 arkusból fog állani, 's 20 xr. lesz az ára; a' kinek meg szerzésére kedve lesz, küldje a' Magy. Kurir Iróihoz az árrát, a' könyvetskét a' Szerző a' vevőnek el küldi.

Az el múlt 1801 esztendőben, ugyan ezen Szerző illy tzimű munkátskát adott ki Német nyelvben: *Die Morgenröthe, oder gute Gedanken in der Früh.* Geschrieben von Joseph Sárváry. — Ez negyedfél árkusból álló.

A' múlt esztendőben általam meg ígért kis munkája *Hufelandnak* Magyarra fordítva, ki jött a' sajtó alól illy tzim alatt: *Az Anyákhoz való jó tanáttsa Hufelandnak a' kisdetek testi nevelésekről &c.* Németből Magyarra fordítva, és némely meg jegyzések és bővítések által a' Magyarok szokásához alkalmaztatva ki adatott &c. Nem tartom szükségesnek hogy erről hosszás ditséretet tartsak, — meg ditséri ez maga magát eléggé — azonban, hogy köz haszonra legyen intézve, a' szerző előttünk esméretes nagy nevének kívül, meg mutatja ezt az árra kevéllége, a' melly hét garasra határoztatott, találtatik ez:

Papán T. Professor Toth Ferentz —

Komáromban T. Prof. Katona Mihály —

Pesten Könyváros Kilián —

Kecskeméten T. Prof. Kallós Móses —

Debretzenben T. Prof. Sárvári Pál —

Patakon, T. Prof. Beregszázi —

Kolosvárt T. Prof. Ifjabb Szathmári Sigmund

Maros Vásárhelyt T. Prof. Köteles — Uraknál,

és Zilahon a' fordítottánál u. m.

Öri Fabián László,

Ns. Közép Szólnok V. megye,

Ord. Phyllicus és Assessoránál.

* *

A' mai újság mellett küldjük az Egyiptomi Historiának V. árkussát Erd. Olvasóinknak.